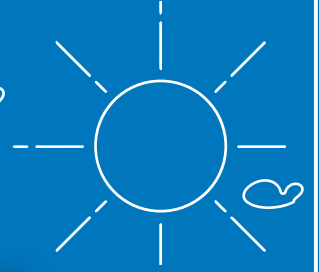

CHP

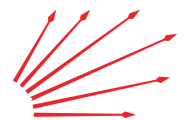
OTİZM

SEMPOZYUMU

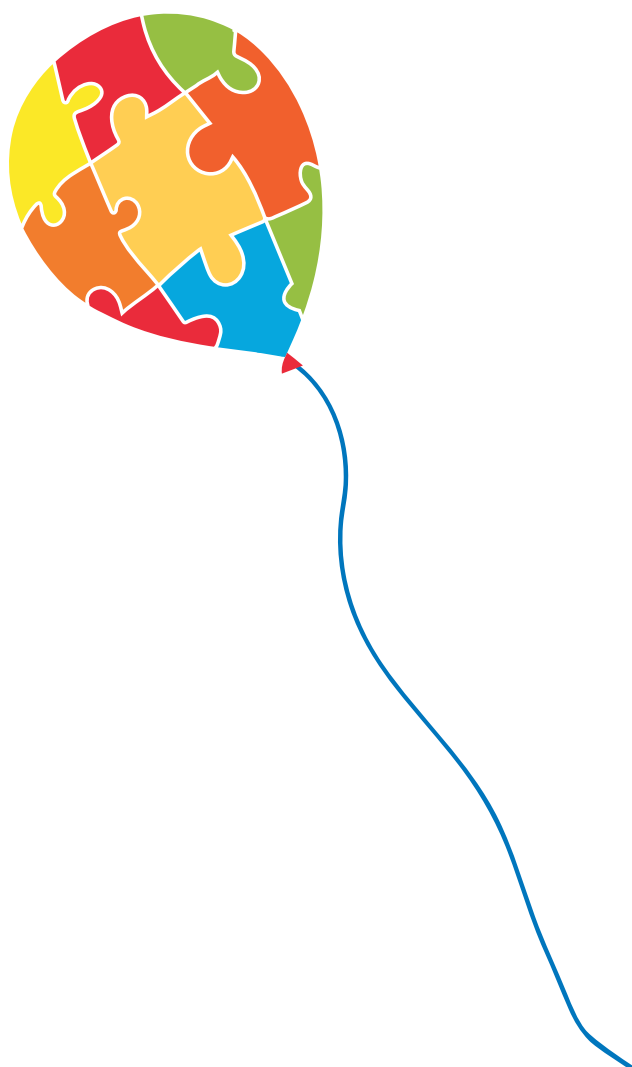
#GözümArkadaKalmasınıİstiyorum

1 5 - 1 6 M A Y I S 2 0 2 5
K U Ş A D A S I / A Y D I N

CHP

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

OTİZM SEMPOZYUMU

15 - 16 MAYIS 2025

KUŞADASI / AYDIN

CUMHURİYET HALK PARTİSİ YAYINLARI

Ankara, Ağustos 2025

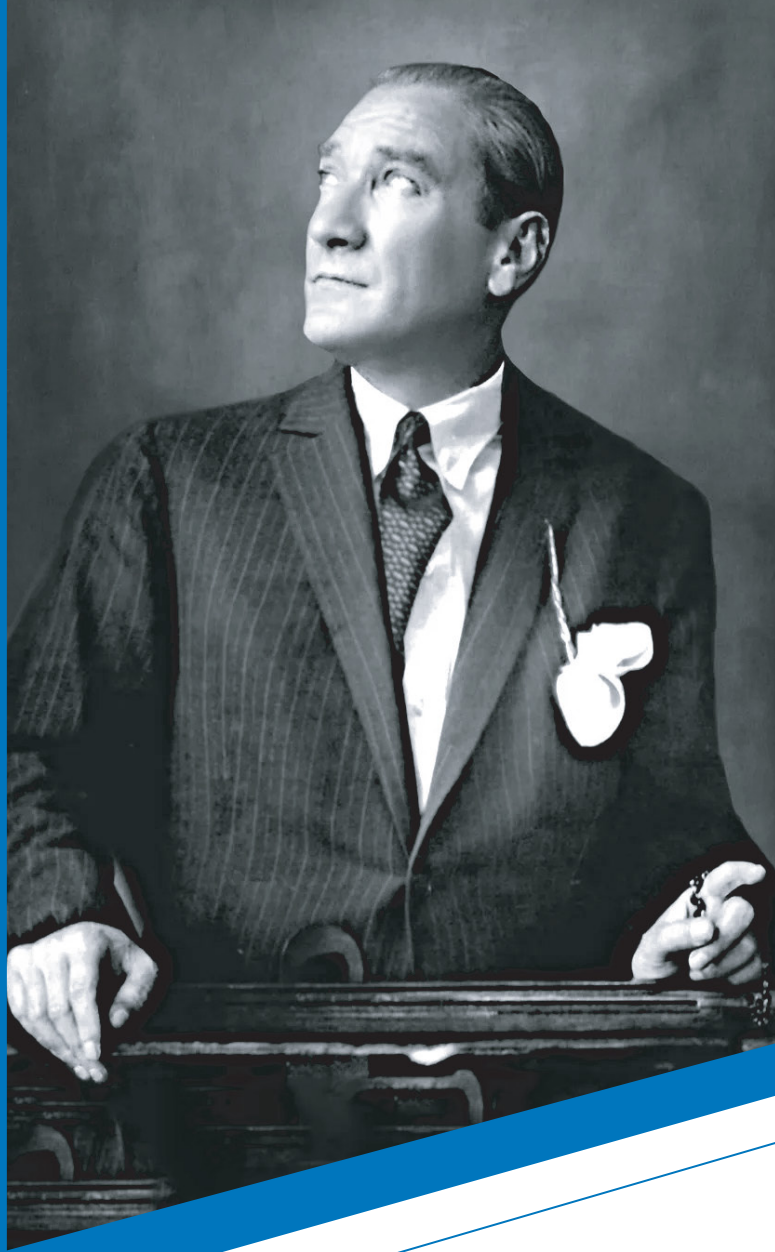
Bu kitabın tüm hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin gerek görsel malzeme Cumhuriyet Halk Partisi'nden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Cumhuriyet Halk Partisi Adres:

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi, Anadolu Bulvarı No:12 Söğütözü, Ankara

Telefon: +90 (312) 207 40 00

Faks: +90 (312) 207 40 39

“ Birçok güçlükler ve engeller karşısında bulunduğumuzu biliyoruz. Bunların hepsini inceleme ile gayret ve iman ile ve millet aşkının sarsılmaz kuvvetiyle birer birer çözüp sonuçlandıracağız. O millet aşkı ki her şeye rağmen içimizde sönmez bir kuvvet, dayanıklılık ve ateş kaynağıdır. ”

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
Açılış Konuşmaları	2
Sempozyumun Birinci Günü	6
Sempozyumun İkinci Günü	19
Sempozyumdan Çıkan Çözüm Önerileri	28

Otizm, yalnızca bireyin değil, bir ailenin, bir toplumun, bir ülkenin meselesidir. Bu dünyaya gözlerini açan her çocuk gibi, otizmlili çocuklarımız da temel insan haklarına ve eşit fırsatlara sahiptir. Ancak bugün Türkiye’de, yaklaşık 700 bini çocuk olmak üzere 1,5 ila 2 milyon otizmlili birey yaşamaktadır ve bunların yalnızca 42 bini örgün eğitime ulaşabilmektedir. Geriye kalan otizmlili bireyler ise evde adeta hapis hayatı yaşamaktadır. Bu tablo, anayasal bir hak olan eğitim hakkının göz göre göre ihlalidir. Bu, karanlıkta atılan bir çığıktır! Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu çığığı duyuyor, bu derin eşitsizliğe karşı sesimizi yükseltiyoruz. Biz, otizmlili bireylerin ve ailelerinin yalnız olmadığını göstermek, onları kaderlerine terk etmeyen bir devlet anlayışını inşa etmek için çalışıyoruz.

Otizm spektrum bozukluğu tanısı erken konduğunda, bireye özgü, yoğun ve nitelikli bir eğitim verildiğinde, nerdeyse her üç otizmlili bireyden biri bağımsız yaşama adım atabilmektedir. Geri kalanı da aileleriyle birlikte daha yüksek hayat kalitesine sahip olarak yaşayabilmektedir. Bu gelişim fırsatlarının harcanmasına ve otizmlili evlatlarımızın geride bırakılmasına razı olamayız. Üstelik, akılcı bir şekilde sağlanamayan koşullar, otizmlili bireyleri ileri yaşlarda ağır engelli haline getirmektedir. Bu durum hem aileye hem devletimize maddi manevi zorluklar yaşatmaktadır.

Ailelerimizin en büyük kaygısını biliyoruz:

“Ben bu dünyadan göçtüğümde, çocuğum ne olacak?”

İşte tam da bu soruya güvenle “Evladınız devlet güvencesinde olacak” cevabını vermeye kararlıyız. Bu güvenceyi **bağımsız denetim kurumları tarafından** denetlenen ve bakım standartlarına uygun **Akredite Bakım Merkezleri** ile sağlayacağız. Her ilde tanı ve destek merkezleri kuracağız. Her ilçede ve büyük mahallelerde otizmlili bireyler için güvenli gelişim alanları ve aileler için nefes alabilecekleri **Aktivite Merkezleri** ve **Mola Evleri** açacağız. Otizmlili bireylerin sağlıklı gelişimi için **rehabiltasyon** ve **habilitasyon** hizmetlerini yaygınlaştıracğıız. İstihdamı teşvik edecek, iş koçluğu temelli **Destekli İstihdam Modelini** hayata geçireceğiz.

Eğitim hizmetlerini tüm otizmlili bireyler için ücretsiz, erişilebilir ve nitelikli hale getireceğiz. “Paran kadar eğitim” değil, “Hakkın olan eğitim” diyen bir sistemi kuracağız. Otizmlili çocuklarımızı, sınıf içi destek verebilecek kadrolu gölge öğretmenlerle hayata hazırlayacağız.

İktidar, bu alanda yalnızca izleyici olamaz. Sorumluluk almak, çözüm üretmek, adım atmak zorundadır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bu sorumluluğun bilincindeyiz. Bugün olduğu gibi, yarın da bu alanda atılacak her yapıcı adıma, hayata geçirilecek her projeye destek vereceğiz. Çünkü **bu mücadele yalnızca birkaç ailenin değil; bir toplumun, bir ülkenin ortak vicdan ve sorumluluk mücadelesidir.**

AÇILIŞ KONUŞMALARI

CHP Aile ve Sosyal Hizmetlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı, 15-16 Mayıs 2025 tarihleri arasında CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in katılımlarıyla bir Otizm Sempozyumu düzenledi.

Kuşadası'nda gerçekleşen ve "Gözüm Arkada Kalmasın İstiyorum!" sloganıyla iki gün süren Otizm Sempozyumu'na, otizm alanında faaliyet gösteren konfederasyon, federasyon ve derneklerin yöneticileri katıldı. Ayrıca CHP Genel Başkanı, CHP Genel Başkan Yardımcıları, Parti Meclisi üyeleri, milletvekilleri, Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri, CHP'li Belediye Başkanları, Aydın il, ilçe örgütlerinin yanı sıra çok sayıda uzman, akademisyen ve otizm gerçeğiyle yaşayan aileler katılım gösterdi.

Sempozyumda, otizmlili bireylerin ve ailelerinin yıllardır dile getirdiği en temel kaygılardan biri olan "Ben öldükten sonra çocuğuma ne olacak?" sorusuna yanıt arandı. Hak temelli, erişilebilir ve sürdürülebilir politikalarla, sosyal devlet anlayışının yaygınlaşması amacıyla fikir alışverişinde bulunuldu.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ OTİZM SEMPOZYUMU

15-16 MAYIS 2025

KUŞADASI

CHP AİLE VE SOSYAL
HİZMETLERDEN SORUMLU
GÖLGE BAKAN **AYLİN NAZLIKA**

Bugün burada, yıllardır görmezden gelinen otizmlili bireylerin ve ailelerinin sesini Türkiye'nin ortak vicdanına taşımak için toplandık. "Gözüm Arkada Kalmasın İstiyorum!" sloganı, sadece bir söylem değil, birlikte politika üretme çağrısıdır. Otizm sadece bir nörogelişimsel farklılık değil, aynı zamanda sistemin sınavıdır ve mevcut iktidar bu sınavda başarısız olmuştur. Otizmlili bireylerin eğitim, sosyal hayat ve istihdamda dışlanması, ailelerin ise yalnızlaştırılması büyük bir sorundur.

Ailelerin çocuğuna bırakacak güvenli bir yer bulamaması ve geleceğe dair belirsizlik içinde olması, bu sorunun derinliğini göstermektedir. Belediyelerimizin açtığı destek merkezleri önemli olsa da asıl çözüm merkezi yönetimin somut, uygulanabilir politikalar geliştirmesidir.

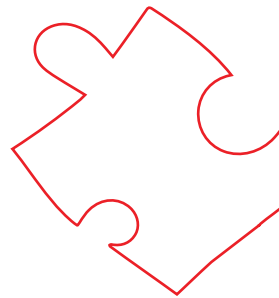
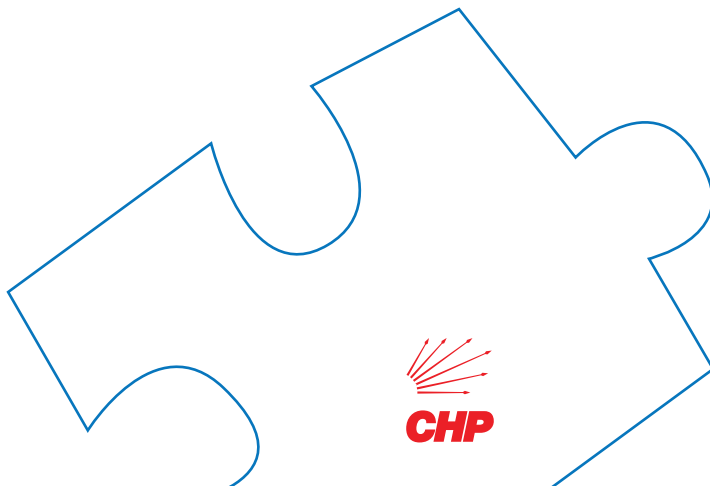
Erken tanı ve nitelikli eğitim hayati önem taşıırken, iktidarın bu konuda yetersiz kalması otizmlili bireylerin bağımsız yaşam şansını azaltmaktadır. Eğitim hakkı bir ayrıcalık değil temel bir haktır ve bu hakkın sağlanmaması adaletsizlik ve eşitsizlik yaratmaktadır. Otizm meselesi, bir vicdan değil hak ve demokrasi sorunudur.

Otizmlilerin eğitime, istihdama, sosyal yaşama ve yerel hizmetlere tam erişimini sağlamak sadece bugüne değil, geleceğe dair bir sorumluluktur. Bu amaçla, bugüne kadar engelli hakları alanında pek çok etkinlik ve çalışma gerçekleştirdik. 'İrade Engel Tanımaz' etkinliğimizden, 'Engellilik Çalıştayımıza', 'Kırmızı Bayrak Projesi'nden 'Bağımsız Yaşam Hakkı' savunuculuğuna kadar her adımda amacımız belli: engelli bireyleri toplumla bütünleştiren politikalar üretmek!

Biz, Türkiye'nin birinci partisi olarak, sesimizi yükselterek ve birlikte çalışarak, otizmlili bireyler ve ailelerinin yaşam kalitesini artırmayı hedefliyoruz. "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için" diyerek bu mücadeleyi sürdüreceğiz.

CHP GENEL BAŞKANI ÖZGÜR ÖZEL

Otizm doğuştan gelen ve genellikle yaşamın ilk üç yılında fark edilen nörogelişimsel bir bozukluktur. Ülkemizde herhangi bir resmi istatistik çalışması olmamakla birlikte, Amerika Birleşik Devletleri'nde yayınlanan güncel verilere göre, otizm günümüzde her 31 çocuktan bir tanesinde görülen bir bozukluk. Bunun için ilk üç yıldaki farkındalığı sağlayabilmek için hem ailelerin bilinçlendirilmesi hem de çocukların hekim görme sıklığının olması gerektiği gibi olması ve gerekli uzman yardımına ailelerin hızla erişebiliyor olması lazım. Bu oran, artık otizmin görmezden gelinmeyecek toplumsal bir gerçek olduğunu hepimize hatırlatıyor. **Türkiye'de 1,5 ila 2 milyon arasında otizmlı yurttaşımız var. Bunların 700 bini çocuk. Ancak bu çocukların sadece 42 bini okula gidiyor.** Yani sadece yüzde 6'sı. Yüzde 94'ünün örgün eğitime erişememesi gibi bir utançla karşı karşıyayız. Bizim esas halletmemiz gereken meselelerin başında bu var. Bu sayı bir istatistik değil, bu devletin kapsayamadığı 100 binlerce çocuk olduğu gerçeği. Bu açıkça bir Anayasa ihlali çünkü Anayasa toplumun tümünü kapsıyor ve eğitimin her yurttaşın hakkı olduğunu söylüyor. Bu tabloyu değiştirmek, sosyal devlet olmanın bir gereği. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak böyle bir haksızlığa, böyle bir eşitsizliğe, böyle bir Anayasa ihlaline razı değiliz. Toplumun en az yüzde 3'ünü kapsayabilecek böyle bir eşitsizliğe, en esaslı yerden müdahale etmek ve buna karşı bir şeyler yapmak gerektiği açık.

Siyaseti engellilere, otizmlilere dayatarak değil, ama onları siyasete davet ederek çok önemli yol alınabilir. Bu yüzden Cumhuriyet Halk Partisi, 4-9 Eylül 2024 tarihleri arasında, kuruluş haftasında kendi tüzüğünü değiştirdi. Değiştirdiğimiz tüzüğümüze şöyle bir madde koyduk. Eğer bir engelli birey adaysa, gelip de il ya da ilçe yönetimine aday olursa, ilçe ya da il yönetimine girebiliyor. Parti Meclisi'nde eğer bir engelli birey adaysa, engelli kotasından seçilebiliyor. Yine aynı tüzük gereğince; Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilliği seçimlerinde, bir ağır engelli bireyi seçim bölgesinin birinci sırasından aday gösterecek. Bu sadece bir engelli olacak grupta değil. Belediye Meclislerinde de engelli kotaları uygulanacak. Bu küçük bir adım, ama önemli bir adım. Bunun tüm siyasi partilere örnek olmasını istiyoruz.

Buradaki çalışmalar, şüphesiz iktidara hazırlanan ve gelecekte ülkemizi yönetmek iddiasında olan partimizin yeni programı açısından da yol gösterici olacak. Çünkü yola çıktıktan sonra ya da yetki aldıktan sonra sorunla karşılaşma, sorunu tanıma, sorunun tespiti, çözüm önerilerini konuşma, tartışma yerine sorunun çözümüne tüm yönleriyle hazır olmak son derece kıymetlidir. Ama uygulama aşamasında da derneklerle, vakıflarla, ilgili konfederasyonlarla birlikte yol yürümenin ve iktidardayken onların denetimi ve gözetimi altında olmanın büyük önemi var.

Siyaset gerçeklerden kaçma değil, gerçeklerle yüzleşip çözüm üretme görevidir. Kimse aklından çıkarmamalıdır ki otizm bir eksiklik değildir. Eksik olan; bu ülkenin, bu güzel çocuklara, onların güçlü ailelerine, dayanışmaya susamış hayatlarına hepimizin, siyaset kurumunun bir bütün olarak omuz verememiş olmasıdır. Adaleti ve eşitliği sağlamak için belki de meseleyi en iyi özetleyen söz; annelerin, babaların 'Gözüm arkada kalsın' sözüdür. 'Benden sonra bu çocuğa ne olacak?' kaygısı varsa bir annede, bir babada orada sosyal devlet yok demektir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi'nin gelecekteki iktidarında otizmlı bireylerin ailelerinin 'Benden sonra bu çocuğa ne olacak?' sorusunu ortadan kaldırmayı ve onlara 'Gözünüz arkada kalsın. Evlat devlete emanettir' demeyi hedefliyoruz. Bu konuda Cumhuriyet Halk Partisi'nin bazı taahhütleri var.

Bunların en başında, sivil toplum örgütleriyle ve tüm siyasi partilerin katılımıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde hazırlanan Otizm Eylem Planı'nı güncelleyerek hayata geçirmektir. Buna göre her ilde otizm tanı ve destek merkezlerinin kurulması gerekiyor. Her ilçede bir mola evi açmak gerekiyor. Otizmlı bireyler için rehabilitasyon merkezlerinin yaygınlaştırılması, ihtiyaç kadar olması, oralaradaki yoğunluğun ortadan kalkması gerekiyor. İş koçluğu destekli istihdam programının devreye sokulması, otizmlı bireylerin istihdam noktasında yaşadıkları sorunların ortadan kaldırılması, onlara iş koçluğu yapılması son derece önemli. Engelli ayılığının haneye değil, bireyin kendi hesabına yatırılması imkanlar dahilinde birinci tercih olmalı. Eğer bu konuda çok doğrudan bir zorunluluk yoksa, engelli ayılığının bireyin kendisine yatırılması son derece önemli. Eğitim hakkını bir lütuf olarak değil, bir hak olarak tanımlamak ve mutlaka devletin nitelikli, parasız, en iyi eğitimi vermesi gerekiyor.

Biz, kendi iktidarımızda hem Otizm Eylem Planı'ndan hem arkadaşlarımızın yapmış oldukları çalışmalardan bunları ilk elden yapılması gereken ödevler olarak belirlemiş durumdayız. Devletin artık seyirci koltuğundan kalkıp 7/24 çocuklarının başında nöbet tutan ailelerden asli görevini devralması ve artık ailelerin rahat bir nefes almasını istiyoruz.

Nerede otizmlı bireyler için, nerede engelli bireyler için, nerede dezavantajlı bireyler için proje yapılır ve hayata geçirilirse ben de öncelikle o açılışlara, o toplantılara katılacağımı, destek vereceğimi bir kez daha söylüyorum. Emek veren herkesin emeklerine sağlık. Hepinizi saygı ile selamlıyorum.

OTİZM SEMPOZYUMU

BİRİNCİ GÜN

Otizm Sempozyumu'nun ilk günü, Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı ile başladı. Ardından sahneye çıkan, otizmlı çocuklardan oluşan **“Renklerin Sesi”** grubu, izleyenleri hem gururlandıran hem de derinden etkileyen bir performans sergiledi. Kimi zaman alkışlarla eşlik edilen bu özel gösteri, yalnızca bir müzik dinletisi değil; otizmlı bireylerin yeteneklerini, özgüvenlerini ve azimlerini ortaya koyan güçlü bir mesajdı.

Renklerin Sesi Grubu

KUŞADASI
BELEDİYE BAŞKANI
ÖMER GÜNEL

“Kuşadası’nda düzenlenen bu sempozyum yalnızca bir etkinlik değil, aynı zamanda otizme dair farkındalık, dayanışma ve hizmet anlayışının bir ifadesidir. Otizmi bir eksiklik değil, farklılık olarak gören bir yaklaşımla hareket ediyor, otizmlili bireylerin eğitime, istihdama ve sosyal yaşama tam katılımını insani ve demokratik bir görev olarak görüyoruz. Kuşadası Otizm Derneği ile iş birliği içinde hayata geçirilen yeni Otizm Destek Merkezi’miz; destek, eğitim ve istihdam olanaklarıyla bütüncül bir yaklaşım sunacak. Bu birlikteliğin ve emeğin, bölgedeki tüm bireyler için kalıcı katkılar sağlayacağına inanıyoruz.”

CHP AİLE VE SOSYAL HİZMETLERDEN SORUMLU GÖLGE BAKAN **AYLİN NAZLIAKA**

Otizm Spektrum Bozukluğu sadece bireysel değil, toplumsal bir gerçekliktir. Her ne kadar ülkemizde bu alana dair resmi istatistikler sınırlı olsa da Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC) tarafından paylaşılan güncel verilere göre, **her 31 çocuktan biri otizm spektrum bozukluğu tanısı almaktadır.** Bu oran, otizmin görmezden gelinemeyecek bir boyuta ulaştığını açıkça ortaya koymaktadır.

Yapılan çalışmalarda, otizmin görülme sıklığı 1960'larda 10.000'de bir, 1980'lerde 2.500'de bir olarak belirlenmiştir. Ancak bu düşük oranlar, o dönemdeki tanı kriterlerinin dar kapsamlı olması ve tanı araçlarının sınırlı oluşuyla açıklanabilir. Günümüzde gelişen bilimsel yöntemler ve artan farkındalık sayesinde otizm tanısı daha yaygın hale gelmiştir.

Otizmli bireyler ve aileleri hem bireysel hem de toplumsal düzeyde ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar, psikolojik, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla ailelerin yaşam kalitesini doğrudan etkilemektedir:

Tanı Süreci ve Erken Müdahale Eksiklikleri: Tanı süreci çoğu aile için belirsizlik ve endişe dolu bir dönemdir. Tanının geç konulması, erken müdahale fırsatlarının kaçırılmasına yol açmaktadır. Aileler tanıyı kabul etmede zorluk yaşarken, farklı uzmanlara başvurma gerekliliği hem psikolojik hem de maddi yük yaratmaktadır.

Eğitim ve Destek Hizmetlerindeki Yetersizlik: Otizmli bireylerin nitelikli ve bireyselleştirilmiş eğitime erişimi sınırlıdır. Erken dönemde yeterli eğitim alamayan çocuklar, kaynaştırma eğitimine dahil olamamakta ve sosyal yaşama entegre olmakta zorlanmaktadır. Bu durum, ilerleyen yaşlarda bireyin ağır engelli durumuna gelmesine ve yaşamı boyunca bakıma muhtaç hale gelmesine neden olabilmektedir.

Aile İçi Dinamikler ve Psikolojik Etkiler: Otizmli bireylerin bakımı, aile içinde ciddi duygusal ve yapısal yükler yaratabilmektedir. Özellikle bakım sorumluluğunun çoğunlukla anneler üzerinde kalması, aile içi ilişkileri zedeleyebilir, boşanmalara ve bireysel psikolojik sorunlara neden olabilir. Aile üyeleri sıklıkla suçluluk, kaygı ve depresyonla mücadele ederken, diğer kardeşler de bu travmadan etkilenmektedir. Bu durum, yalnızca otizmin değil; sistemsel eksikliklerin ve toplumun dışlayıcı tutumlarının yol açtığı "sosyal travma" olarak tanımlanabilir.

Toplumsal Dışlanma ve Ayrımcılık: Otizmli bireyler ve aileleri, toplumun önyargılı ve damgalayıcı bakışlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Yakın çevre tarafından dışlanan aileler, sosyal destek sistemlerinden yoksun kalmakta ve izole bir yaşam sürmek zorunda bırakılmaktadır.

Gelecek Kaygısı ve Bağımsız Yaşam Sorunları: Eğitim ve istihdam imkanlarının kısıtlı olması, otizmli bireylerin bağımsız yaşam becerilerini geliştirmesini engellemekte, ailelerin ise gelecek endişelerini artırmaktadır. Korumalı iş yerleri, mesleki yönlendirme ve rehberlik hizmetleri halen yetersiz düzeydedir.

Ergenlik Dönemindeki Ek Zorluklar: Bu dönem, otizmli bireyler için istismar risklerinin arttığı kritik bir evredir. Ailelerin bu süreçte bilgi eksikliği yaşamaları ve toplumun dışlayıcı tutumu, bireylerin güvenliğini ve gelişimini olumsuz etkileyebilmektedir.

Bu çok boyutlu sorunların çözümü için yapılması gerekenleri burada hep birlikte tartışacağız. Sempozyuma katkı sunan herkese teşekkür ediyorum."

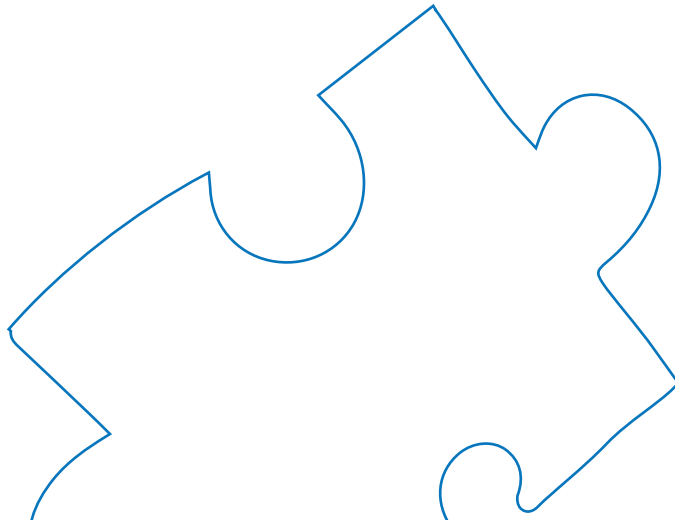
Yaşam Boyu Otizm Spektrum Bozukluğu Sunumu

Sempozyum Prof. Dr. Hatice Aksu'nun "Yaşam Boyu Otizm Spektrum Bozukluğu" konulu sunumu ile başladı.

Prof. Dr. Aksu özetle şu konulara değindi:

"Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), yaşamın erken dönemlerinde başlayan, sosyal iletişimde yetersizlik ve tekrarlayıcı davranışlarla seyreden nörogelişimsel bir bozukluktur. Otizmin nedeni hâlâ kesin olarak bilinmemekle birlikte genetik ve çevresel etkenlerin birlikte rol oynadığı görülmektedir. Tanıda biyolojik bir belirteç yoktur; klinik gözlem, aileden alınan bilgiler ve çeşitli psikiyatrik değerlendirmelerle tanı konulmaktadır. Erken tanı ve eğitim, yaşam kalitesini belirleyen en kritik unsurlardır.

Tedaviye gelince; kesin bir tedavi olmasa da uygulamalı davranış analizi, erken başlangıçlı Denver modeli gibi bilimsel temelli eğitim yöntemleri, OSB'li çocukların gelişimine ciddi katkı sağlar. İlaç tedavileri ise yalnızca eşlik eden durumlara yönelik olarak kullanılmaktadır. Ailelerin eğitimi, tutarlı ev içi düzenler ve sabırlı bir yaklaşım, çocuğun gelişiminde çok değerlidir. En etkili yol, erken teşhis ve yoğun, yapılandırılmış eğitimidir."

Otizme Eşlik Eden Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Prof. Dr. Ayşe Tosun, “Otizme Eşlik Eden Sorunlar ve Çözüm Önerileri” hakkında konuştu. Prof. Dr. Tosun şunları anlattı: Otizm spektrum bozukluğu, sadece sosyal etkileşim ve iletişimdeki farklılıklarla sınırlı değildir. Pek çok otizimli çocukta, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB), kaygı bozuklukları, depresyon gibi psikiyatrik durumların yanı sıra, epilepsi başta olmak üzere, uyku bozuklukları, beslenme güçlükleri, görme ve işitme problemleri, genetik hastalıklar ve diğer nörolojik problemler eşlik edebilir. Bu eşlik eden problemler, otizmin belirtileriyle karışabilir ve zamanında fark edilmezse hem çocuğun gelişimini hem de ailenin yaşam kalitesini olumsuz etkiler. Bu nedenle ailelerin dikkatli gözlem yapması, belirtileri erken fark etmesi ve uzman desteğine başvurması çok önemlidir.

Otizimli çocuklarda en sık rastlanan nörolojik sorunlardan biri epilepsidir. Her 3-4 otizimli çocukta birinde epilepsi görülebilir. Epilepsi, çocuğun öğrenmesini, konuşmasını ve davranışlarını etkileyebilir. Nöbetler sırasında çocukta bilinç kaybı, göz kayması, dalma, titreme, konuşmada duraklama, kasılma gibi belirtiler gözlemlenebilir. Bu belirtiler hafif ve fark edilmesi güç olabilir. Bu nedenle nöbet şüphesinde gecikmeden bir çocuk nöroloğuna başvurulmalıdır. Tanı koymak için EEG (beyin dalgalarının kaydı) ve gerekirse beyin MR görüntüleme gibi tetkikler yapılır. Tedavi çoğunlukla nöbet önleyici ilaçlarla yapılır. Ailelerin ilacı aksatmaması, nöbet günlüğü tutması ve doktorla sürekli iletişimde kalması çok önemlidir. Nöbet anında panik yapmamak, çocuğun güvenliğini sağlamak önemlidir. Otizimli bireylerde, yüzde 80’e varan oranlarda uyku bozuklukları eşlik edebilir ve bu problemler sadece çocuğun değil, ebeveyn ve kardeşlerin yaşam kalitesini de olumsuz etkiler. Uyku sorunları öfke nöbetleri, dikkat dağınıklığı, saldırganlık ve öğrenme güçlüklerine neden olabilir. En yaygın problemler arasında uykuya dalmada zorlanma, gece sık uyanma, erken uyanma ve gün içinde uykululuk hali yer alır. Uyku hijyenine dikkat etmek (rutin oluşturmak, ekranları sınırlandırmak, sessiz ve karanlık ortam sağlamak) önemlidir. Gerekirse melatonin gibi destek tedaviler uygulanabilir. Otizme bir diğer eşlik eden problem, bu çocukların çoğunda seçici yeme davranışı, yeni yiyeceklerle direnç, belirli rutinlere sıkı bağlılık, duyuasal hassasiyet ve iletişim güçlüğü gibi nedenlerle ortaya çıkan beslenme problemleridir. Çocuklar bazı yiyecekleri kokusu, rengi, sıcaklığı veya dokusu nedeniyle reddedebilir. Bazı durumlarda çiğneme ve yutma gibi motor becerilerde de yetersizlikler gözlemlenebilir. Gastrointestinal problemler –özellikle kabızlık ve reflü– bu durumu daha da zorlaştırabilir. Bu sorunlar büyüme ve gelişmeyi olumsuz etkilerken, ailelerde de kaygı ve tükenmişliğe neden olabilir. Aileler bu süreçte sabırlı olmalı, yiyecekleri oyunlaştırarak tanıtmalı, çocuğu sofraya dahil etmeli ve küçük adımlarla ilerlemelidir. Otizimli bireylerin yüzde 18-20’sinde bir genetik hastalık eşlik edebilir. Frajil X, Angelman, Rett, Down sendromu gibi tablolar hem otizmi hem de fiziksel gelişimi olumsuz etkileyebilir. Tanı, nörolojik değerlendirme, gerekirse EEG, MR ve genetik testlerle desteklenmelidir. Aile öyküsü ipucu olabilir. Bu durumlarda erken tanı, genetik danışmanlık almak ve eğitim, gelişim planlarını buna göre şekillendirmek gerekir.

Sonuç olarak otizme eşlik eden problemler zamanında fark edilip, multidisipliner yaklaşımla doğru şekilde yönetildiğinde, çocuğun gelişimi olumlu yönde değişebilir. Aile olarak gözlem yapmak, sabırlı olmak, bilimsel bilgiyi rehber edinmek ve uzmanlardan destek almak bu süreçte en büyük güçtür.

Otizm ve Eğitim

Dr. Ersin Ufuk Timuçin, “Otizm ve Eğitim” hakkında sunum yaptı. Dr. Timuçin otizm spektrum bozukluğunu sadece tanı düzeyinde ele almakla yetinmeyip, nitelikli ve işlevsel bir eğitim sürecinin önündeki engellere de dikkat çekmek gerektiğini belirtti. Timuçin, “Ne yazık ki erken müdahale süreçlerinin yetersizliği, tanı sistematizindeki karmaşa, aile rehberliği eksikliği ve eğitim ortamlarında gereken desteğin sunulamaması gibi çok sayıda yapısal sorun, çocuklarımızın gelişimini ciddi şekilde etkilemektedir. Erken tanı ve müdahale, yalnızca bireysel değil toplumsal anlamda da ekonomik ve sosyal kazanımlar sağlayan bir yatırımdır” dedi.

Özel eğitimde müdahalenin “önleme, iyileştirme ve ödünleme” işlevlerinden oluştuğunu belirten Timuçin, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bu işlevlerden en önemlisi olan önleme yani çocuğun spektrumdan etkilenmesinin erken yaşta, bilimsel dayanaklı ve yoğun eğitim hizmetleri ile ortadan kaldırılabildiği bilimsel çalışmalarla ispatlanmıştır. Bu nedenle erken çocukluk döneminde hizmetlerin hızla hem çocuğu hem de aileyi odağa alarak sunulması elzemdir. Sadece ne yapılması gerektiğini değil, nasıl yapılması gerektiğini de konuşmamız gereken bir noktadayız. Otizmlili bireylerin erken yaşta doğru müdahalelerle desteklenmesini ve bu desteğin aileden topluma yayılan güçlü bir sistemle sürdürülebilir hale gelmesini savunmalıyız. Eğitimde amaçlara odaklanmalı, göstermelik değil gerçekçi ve izlenebilir politikalarla ilerlemeliyiz.”

Kaynaştırma ve bütünleştirme düzenlemelerinin hayata geçirilebilmesi için yapılması gereken düzenlemeler olduğunu ifade eden Timuçin, “Kaynaştırma ve bütünleştirme ortamlarında, gezerek özel eğitim görevi verilmiş ve kadrolu özel eğitim öğretmenlerinin görevlendirilmesi gibi... Bu düzenlemelerle kaynaştırma ve bütünleştirme uygulamaları hayata geçebilir. Aksi durumda uygulama, birlikte eğitim düzenlemesi olarak devam edecektir. Bir yandan da okul dönemini geçirmiş gençlerimiz için korumalı istihdam ve destekli istihdam uygulamalarını hayata geçirmemiz gerekiyor. Eylem planlarındaki göstergelerin farklı yaş dönemlerindeki yetersizlikten etkilenmiş çocukların eğitim ve rehabilitasyon süreçlerindeki değişiklikleri referans alması planların uygulanabilirliğini sağlayacaktır” dedi.

OTİZM SEM POZ YU MU

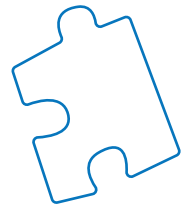
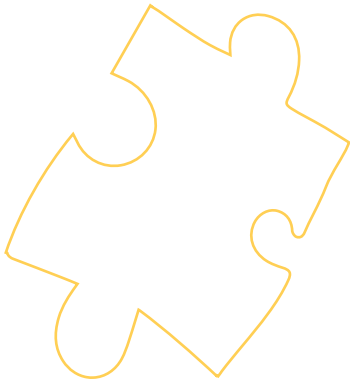

Psikolojik Danışman Ahmet Besim Toker

Eğitimci ve Psikolojik Danışman Ahmet Besim Toker, “Otizmle İlgili STK’ların Yerel Yönetimlerle İş Birliği ve Otizm Yaşam Merkezleri Nasıl Olmalıdır?” başlıklı sunumunda, otizmlili bireylerin gelişimini destekleyen, ailelerine nefes aldırılan ve topluma uyumlarını kolaylaştıran yaşam merkezlerinin ne kadar elzem olduğuna dikkat çekti. Bu merkezlerin yalnızca bireylerin değil, aynı zamanda ailelerin ve toplumun bütününe yararına olan çok yönlü yapılar olması gerektiğini vurgulayan Toker, Avrupa’da Berlin ve Amsterdam gibi şehirlerde uygulanan başarılı yaşam merkezi örneklerinin dikkatle incelenmesi gerektiğini belirtti. Umudunun, Kuşadası’nda açılan merkezin de ülkemiz için örnek bir model haline gelmesi yönünde olduğunu ifade etti.

Toker’e göre ideal bir otizm yaşam merkezi; yalnızca bakım sağlayan değil, aynı zamanda eğitim verme, sosyal beceri kazandırma ve bağımsız yaşamı destekleyen bütüncül bir anlayışla kurgulanmalıdır. Bu tür merkezlerin sürdürülebilirliği açısından, sivil toplum kuruluşları ile yerel yönetimlerin güçlü ve sürekli bir iş birliği içinde olması büyük önem taşımaktadır. Bu iş birliği modeli, otizmlili bireylerin yaşam kalitesini artıracak en etkili yollardan biridir.

Bu çerçevede örnek bir yerel yönetim–sivil toplum iş birliğine kendi projesi üzerinden dikkat çeken Toker, “Otizmlili ya da zihinsel engelli çocuğu nedeniyle sosyal yaşama aktif olarak katılamayan, çocuğunu bırakacak bir yakını olmayan, herhangi bir kültür sanat etkinliğine gitmek ya da eşile baş başa yemeğe çıkmak bile onlar için lüks hale gelen aileler için; Narlıdere Belediyesi ve Narlıdere Zihinsel Engelliler Derneği ortaklığında hayata geçirilen ‘Nar Taneleri Engelsiz Yaşam Evi’ projesi ilham veren bir örnektir” dedi.

Dr. Begüm Şahbudak

Dr. Begüm Şahbudak, “Otizm ve Bakım Hizmetleri” hakkında sunum yaptı. Dr. Şahbudak şu konuların altını çizdi:

“Otizm, günümüzde giderek artan bir farkındalıkla anılsa da kavramsal karmaşa hâlâ oldukça yaygındır. ‘Otizm mi, atipik otizm mi?’, ‘Ağır mı, hafif mi?’, ‘Yaygın gelişimsel bozukluk mu, dil sorunu mu?’ gibi sorular, bu alandaki bilgi eksikliğini gözler önüne seriyor. Bilimsel olarak otizm spektrum bozukluğu; sosyal iletişim ve etkileşimde güçlükler ile sınırlı, tekrarlayıcı davranışlar ve ilgi alanlarıyla karakterize bir nörogelişimsel farklılıktır. ‘Spektrum’ kavramı, her bireyin belirtileri farklı yoğunlukta yaşayabileceğini ifade eder. Erken tanı ve nitelikli müdahale süreci, çocuğun gelişiminde belirleyici rol oynar. Bu yüzden 18–36 ay arasında yapılan taramalar, erken teşhis için çok kıymetlidir. Tanı sonrası sürecin, psikiyatrist, psikolog, dil terapisti gibi uzmanlardan oluşan çok disiplinli ekiplerle yürütülmesi gereklidir. Ülkemizde 2017 yılında başlatılan Tarama ve İzlem Programı, 0–6 yaş çocukların birinci basamak sağlık hizmetlerinde kısa, geçerliliği kanıtlanmış ölçeklerle değerlendirilmesini hedeflemektedir.

Otizm tanısı sadece çocuğu değil, tüm aile sistemini etkileyen bir durumdur. Özellikle anneler olmak üzere bakım veren ebeveynlerde yüksek düzeyde stres, anksiyete, depresyon ve tükenmişlik belirtileri gözlemlenmektedir. Aile içi rollerin değişmesi, sosyal izolasyon, ekonomik zorluklar ve gelecek kaygısı, ruhsal yükü daha da artırır. Bu durum yalnızca ebeveynin sağlığını değil, çocuğun gelişimini de doğrudan etkiler. Bu nedenle ruh sağlığı hizmetleri yalnızca çocuğa değil, aynı zamanda aileye de yönlendirilmelidir. Unutulmamalıdır ki iyi desteklenen bir ebeveyn, çocuğun en güçlü müdahale kaynağıdır.

Kısa mola merkezleri, otizmlili bireylerin ailelerine yalnızca fiziksel bir dinlenme alanı değil, psikolojik ve sosyal bir nefes alanı sunar. Bu merkezler, çocuklar için güvenli, eğitici ve terapötik etkinlikler sağlayarak onların gelişimini desteklerken; aileye de kişisel ihtiyaçlarını karşılayacak zaman, sosyal yaşama katılım fırsatı, iş hayatına dönüş imkânı sunar. Bu merkezler aynı zamanda çocuğun farklı bir sosyal çevrede deneyim kazanmasına ve bağımsızlık becerilerinin gelişmesine olanak tanır. Mola merkezleri aile sisteminin sürdürülebilirliği açısından temel bir ihtiyaçtır.

Otizm tanılı bireylerin ve ailelerinin yaşam kalitesini artırmak için; tanı yaşının düşürülmesi, müdahale süreçlerinin yaygınlaştırılması, ÇÖZGEM (Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezleri) benzeri çok disiplinli modellerin güçlendirilmesi, ebeveyn ruh sağlığının sistematik olarak desteklenmesi, mola merkezlerinin yaygınlaştırılması, toplum farkındalığının artırılması, sağlık ve bakım hizmetlerine ulaşım engellerinin azaltılması önemlidir. Otizmde bütüncül, erişilebilir ve sürdürülebilir hizmet modellerinin geliştirilmesi aynı zamanda her birimizin toplumsal sorumluluğu olduğu unutulmamalıdır.

Sempozyumun ardından konuşmacılara ve “Renklerin Sesi” grubunun şefi Psikolog Müzisyen Özge Özgündüz’e teşekkür çiçekleri takdim edildi.

Renklerin Sesi Grubu

SERBEST KÜRSÜ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Sempozyumun ilerleyen bölümünde serbest kürsü bölümüne geçildi. Bu bölümde söz alan aileler, yaşadıkları zorlukları doğrudan ve yürekten dile getirdiler. Her biri, otizmlili bir bireyin yaşamına eşlik eden birer tanık olarak, sistemin eksiklerini, çözüm bekleyen sorunları ve kendi mücadelelerini tüm açıklığıyla paylaştı.

Serbest Kürsü

Aileler, tanı sürecinde karşılaştıkları zorluklardan başlayarak, otizmlı çocuğun eğitimde yaşadığı dışlanma, bireye özel eğitime erişimde yaşanan maddi güçlükler, rehabilitasyon merkezlerindeki yetersizlikler ve otizmlı ailelerin sosyal yaşamdan izole edilmesi gibi birçok ortak sorunun altını çizdi. "Devlet bize sadece raporla değil, gerçek destekle yaklaşmalı" diyen bir anne; uzun bekleme süreleri, uzman eksikliği ve bakım merkezlerinin yetersizliğini vurguladı. Bir baba ise, "Sadece çocuklarımız değil, bizler de tükeniyoruz" sözleriyle ailelerin psikolojik olarak nasıl yıprandığını ifade etti. Serbest kürsüde yükselen bu sesler, otizme dair politikaların sadece akademik bilgilerle değil, evlerde yaşananlarla şekillenmesi adına güçlü bir katkı sundu.

Hatıra Fotoğrafi

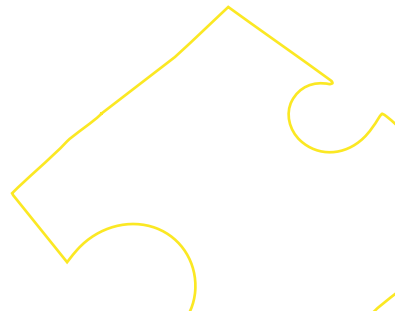
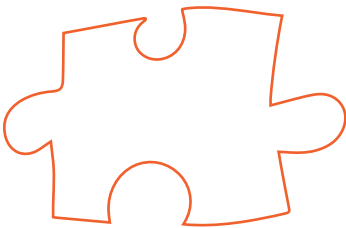
GALA YEMEĞİNDE BİR ARAYA GELİNDİ

Otizme dair farkındalığı artırmak, bilgi paylaşımında bulunmak ve ortak çözümler üretmek amacıyla gerçekleştirilen Otizm Sempozyumu'nun ilk gününü başarıyla tamamladı. Bilimsel katkıları, ilham veren konuşmaları, duygusal anlatımlarıyla ve güçlü dayanışma ruhuyla dolu bu anlamlı günün ardından, katılımcılarla akşam yemeğinde de birlikte olundu.

Renklerin Sesi Grubu

Aydın İl Başkanımız Hikmet Saatçı, Aydın Milletvekillerimiz Bülent Tezcan, Süleyman Bülbül, Hüseyin Yıldız, eski Milletvekilimiz Çetin Arık, Aydın Tabip Odası Başkanı Dr. Hakan Karagözlü, Kuşadası Belediye Başkanlarımız Ömer Günel, Bozdoğan Belediye Başkanımız Mustafa Galip Özel, Çine Belediye Başkanımız Mehmet Kıvrak, Didim Belediye Başkanımız Hatice Gençay, Efeler Belediye Başkanımız Anıl Yetişkin, Germencik Belediye Başkanımız Burak Zencirci, Karacasu Belediye Başkanımız Mustafa Büyükyapıcı, Koçarlı Belediye Başkanımız Özgür Arıcı, Kuyucak Belediye Başkanımız Uğur Doğanca, Nazilli Belediye Başkanımız Ertuğrul Tetik, Söke Belediye Başkanımız Mustafa İberya Arıkan, Sultanhisar Belediye Başkanımız Osman Yıldırımkaya, Yenipazar Belediye Başkanımız Malik Ercan ve örgütümüz de yemeğe katılım sağladı.

OTİZM SEMPOZYUMU

İKİNCİ GÜN

CHP Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'in katılımıyla gerçekleşen sempozyuma, MYK üyeleri, Parti Meclisi üyeleri, Milletvekilleri, Belediye Başkanları, CHP il, ilçe yöneticileri, otizm alanında faaliyet gösteren konfederasyon, federasyon ve STK'lar, akademisyenler ve otizmliler ile aileleri katıldı.

Etkinlik, Öğretim Üyesi Dr. Orçun Berrakçay öncülüğünde, ODER Otizm Derneği destekleri ile kurulan ve otizmlilerden oluşan İZOT (İzmir Otizm Orkestrası ve Korosu)'un konseriyle başladı. 12 yıl önce kurulmuş olan koronun şefi otizmlilerden bir birey olan Erdoğan Erdemirdöven idi.

İZOT (İzmir Otizm Orkestrası ve Korosu)

Hem duygusal hem de coşkulu anların yaşandığı bu özel konserin son bölümünde, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel ve bazı CHP yöneticileri de sahneye çıktı. CHP heyeti, otizmlilerle birlikte şarkılar söyleyerek dayanışmanın ve kapsayıcı bir anlayışın güzel bir örneğini sergiledi. Salon, birlik, beraberlik, umut ve eşitlik mesajlarıyla yankılandı.

KUŞADASI AYDIN

İkinci Gün

Kuşadası İlçe Başkanı Mehmet Gürbilek, Kuşadası Belediye Başkanı Ömer Güner, Aydın İl Başkanı Hikmet Saatçı, CHP Genel Başkan Yardımcısı Aylin Nazlıaka'nın açılış konuşmalarından sonra CHP Genel Başkanı Özgür Özel kürsüye çıktı. Özel, engellilerin yaşadığı sorunlara ilişkin CHP'nin çözüm önerilerini anlattı ve bahsettiği politikaları iktidara geldiklerinde hayata geçireceklerini belirtti.

Sevinç Gülşah Karaçatlı

Etkinlikte konuşan otizmli birey Kıvanç Karaçatlı'nın annesi Sevinç Gülşah Karaçatlı yaşadıkları sorunlara ilişkin şunları anlattı:

"Oğlum şu an 15 yaşında. Ona tırtılım diyorum. Aslında kalabalıktan ürüyor ama ona verdiğim kameramanlık görevi nedeniyle bugün benimle geldi.

Hayatımız hiç kolay olmadı. Doğduğu günden beri birçok hastalıkla, tanı süreciyle, eğitim zorluklarıyla uğraştık. En çok da dışlanmakla mücadele ettik. Okullarda istenmiyoruz. Çocuğumun neden öyle davrandığını sürekli açıklamak zorundayım. Bazen mobbinge uğruyoruz, ama ispatlayamıyoruz çünkü elimizde kanıt yok. Sürekli tetikteyim, okuldan gelen her telefonu korkuyla açıyorum. Kimi zaman yalnız kaldım, kimi zaman kendimi yetersiz hissettim. Oğlum için şehir değiştirdim. Tüm ailem memleketimde ama ben onun eğitimi için İzmir'deyim. Bugün buraya gelmeden önce bile düşündüm: "Oğlumu kime bırakacağım?" Şanslıyım ki eşim yanımda ama bu yolu yalnız yürümek zorunda kalan çok fazla anne var. Yıllardır özel gereksinimli çocuklarla ve anneleriyle bir aradayım. Hepsi birer birey ve fırsat verilirse ne kadar büyük işler başarabileceklerini her gün görüyorum. Bu çocuklar sadece özel günlerde hatırlanmasın. Bu etkinliği düzenleyen Cumhuriyet Halk Partisi'ne çok teşekkür ediyorum."

Ergin Güngör

Otizm Konfederasyonu Başkanı Ergin Güngör ise şöyle konuştu:

"Ben 31 yaşında otizmlı bir çocuğun babası ve konfederasyon başkanı olarak, ülkemizde otizm alanında geçen 27 yılının ardından ne yazık ki beklenen ilerlemenin sağlanamadığını üzülerək gözlemliyorum. Otizmin görülme oranı hızla artarken, hizmetler aynı oranda gelişmedi; özel eğitimde erken dönemde yoğun ve nitelikli eğitim fırsatları sunulamadığı için çocuklarımız yetişkinliğinde ya ağır engelli haline geliyor ya da bakım altındayken hayattan kopuyor. Son dönemde Cumhuriyet Halk Partisi'nin bazı yerel yönetimlerindeki uygulamalar ve düzenlediği Engellilik Çalıştayı ve Otizm sempozyumda gördüğüm umut, alanda ciddi değişikliklerin yapılabileceğine dair inancımı güçlendirdi.

Devletimizin imkanları büyük. Güçlü bir irade ortaya konulup, çocuklarımızın hak ettiği eğitim ve diğer disiplinlerin desteği sağlansa bir kısmı sosyal hayatta rahatlıkla rol alabilecek bireyler olacak. Büyük bir kısmı da aileleri ile kaliteli bir hayat sürüp meslek sahibi olacaklar.

Sivil toplum kuruluşları olarak taleplerimiz çok net; geliştirici bir eğitim süreci, destekli akademik eğitim, destekli istihdam imkanlarının sağlanması ve en önemlisi kaliteli bakım olanaklarının oluşmasıdır. Bütün bunlara yönelik çözüm önerilerimiz maalesef çoğunlukla görmezden geliniyor, oysa zaman kaybettikçe çocuklarımız büyüyor ve yeni yeni nesillerin de geleceği tehlikeye giriyor.

Halbuki otizm zorluklar içerdiği gibi fırsatlar da sunuyor. Otizm stabil bir durum değildir; yani ilk tanı konduğu düzeyde kalmıyor. Doğruları yaparsak otizmi küçültüp çocuklarımızı büyütebiliyoruz. Ama yanlışlarla devam edersek çocuklarımızla birlikte otizmi de üstesinden gelemeyeceğimiz şekilde büyütüyor, kendi ellerimizle ağır engelli haline getiriyoruz. Tabi sonra da bakamıyor, bakım merkezlerinde vahim ölüm vakalarını yaşıyoruz. Victor Hugo'nun dediği gibi, 'Hiçbir ordu zamanı gelmiş bir fikrin önünde duramaz.'

Bizler de Türkiye'de otizmin ve engellilerin hak ettiği geleceğin zamanı geldiğine inanıyoruz ve bu yolda omuz omuza mücadeleye devam edeceğiz."

Kuşadası Belediye Başkanı Ömer Günel

Kuşadası Belediye Başkanı Ömer Günel, otizmin bir farklılık olduğunun altını çizerek şunları söyledi:

“Bu farklılığı anlamak ve kabul etmek zorundayız. Otizmlili çocuğu bulunan aileleri dinlediğimizde kentimize kazandırdığımız Otizm Destek ve Yaşam Merkezi projesinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha anladık. Buradan tüm annelere seslenmek istiyorum: ‘Gözünüz arkada kalmamasın, Cumhuriyet Halk Partisi var’. Bugün açılacak olan Otizm Destek ve Yaşam Merkezi, bilimsel temelli bir sosyal destek anlayışı ile yaşama geçirildi. Amacımız otizmlili bireylere sadece destek sunmak değil, aynı zamanda umut olmak ve ailelere yalnız olmadıklarını hissettirmek. Bu merkez de bu anlayışın somut bir örneğidir. Hayırsever Bekmezci Ailesi başta olmak üzere otizm merkezimizin açılmasına destek sunan herkese teşekkür ediyorum. Bu merkez tüm Kuşadası’nın ortak eseridir. Otizmlili bireylere, ailelerine ve kentimize hayırlı olmasını diliyorum.

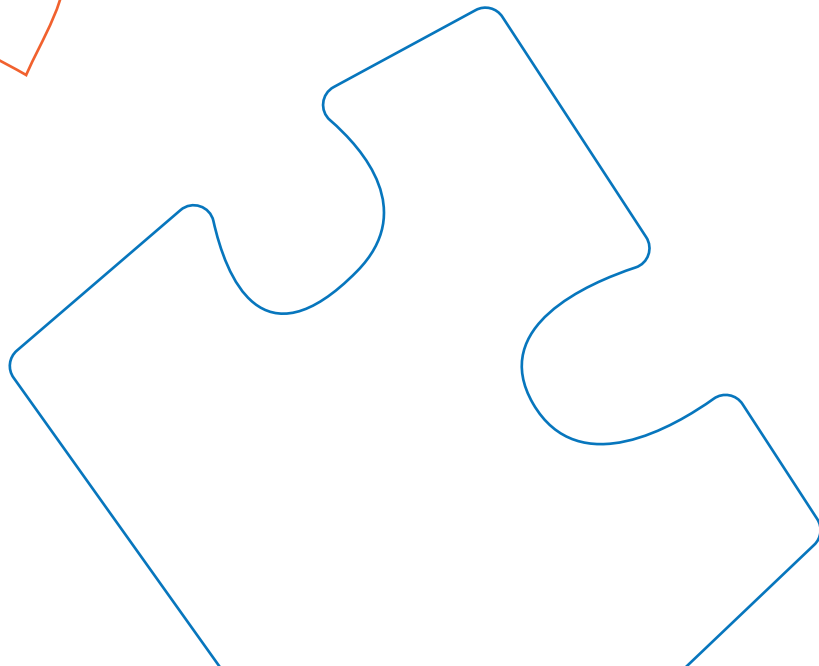
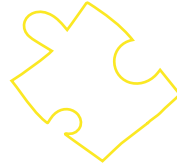
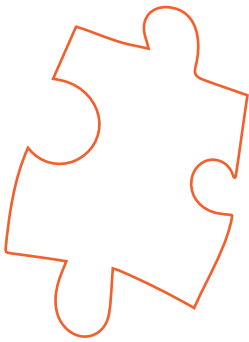
NAZİK BEKMEZCİ OTİZM YAŞAM VE DESTEK MERKEZİ AÇILDI

CHP Genel Başkanı Özgür Özel Başkanlığı’nda Nazik Bekmezci Otizm Yaşam ve Destek Merkezi’nin açılışını gerçekleştirildi. CHP heyeti, Nazik Bekmezci Otizm Yaşam ve Destek Merkezi’nde incelemelerde bulundu.

Açılışa katılan bir vatandaş, "Otizmli bireylerin A partisi, B partisi, C partisi yok. Ben bugün 22 yaşında otizmli evladım için verdiğim mücadele için Kastamonu'dan geldim. Hiçbir anne, çocuğunun acısını görmek istemez ama biz her gün 'Rabbim arkamızda bırakmasın' diye dua ediyoruz. Bu çok acı bir olay. Sizlere çok teşekkür ediyorum." ifadesini kullandı.

Açılış töreninin ardından iki gün süren etkinlik sona erdi.

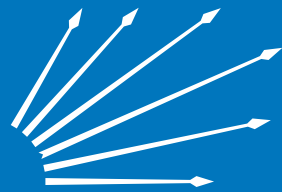

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Ulusal Veri Tabanı oluşturulmalı, verilerin güvenilirliği artırılmalı ve düzenli olarak güncellenmelidir. Otizmli bireylere ait tüm veriler, kişisel verileri koruma kanunu kapsamında kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Engelli bireylerin ve ailelerinin sorunlarının farklı açılardan ele alınabilmesi ve farklı engel gruplarının gereksinimleri doğrultusunda çalışmalar yapılabilmesi amacıyla TBMM bünyesinde engellilere ilişkin daimî bir ihtisas komisyonu kurulmalıdır. (Bu sempozyum, komisyon kurulmadan önce gerçekleştirilmiştir.)
- Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı'nın kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi, güncellenmesi ve uygulanması gerekmektedir. Özellikle bakım hizmeti veren kurumların yetersizliği ve altyapı eksiklikleri, planı sektöre uğratmaktadır. Ulusal Eylem Planı hedeflerinin sadece kâğıt üzerinde kalmaması için güçlü bir altyapı ve yeterli kaynak tahsisi şarttır.
- Okul öncesi eğitimden başlanarak özel gereksinimli bireylerle ilgili farkındalığın oluşturulmasına ilişkin konular müfredata alınmalıdır. Öğrencilerin, çocuk yaştan itibaren engellilik ve ayrımcılık ile mücadele konusunda bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır.
- Özel gereksinimli bireylere yönelik farkındalık düzeyinin artırılması için Aile Sağlığı Merkezi personeline, çocuk doktorlarına, çocuk psikiyatristlerine, tanılamada görev alan alanlar arası uzman ekibin üyelerine, eğitim kurumlarında ve kaynaştırma sınıflarında görev yapan öğretmenlere yönelik seminer ve hizmet içi eğitimlerin nitelikleri artırılmalıdır.
- Toplumdaki tüm bireyleri kapsayacak şekilde seminerler, bilgilendirme etkinlikleri, kamu spotları, film ve tiyatro gösterileri, sergiler, spor etkinlikleri gibi farkındalık oluşturan faaliyetler düzenlenmelidir.
- Ebeveynlerin, özel gereksinimli çocuğun gelişim evrelerinde izleyecekleri yol hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmalıdır. Alanında uzmanlaşmış profesyoneller eşliğinde, tedavi ve eğitim süreçleri boyunca çocuklarının fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal gelişimlerinin takibi yapılmalıdır.
- Birinci basamakta Aile Sağlığı Merkezleri (ASM) tarafından yürütülen "Bebek ve Çocuk İzlem Protokolleri"nin uygulanmasının önemi vurgulanarak ilgili protokoller periyodik olarak gözden geçirilmeli ve ASM çalışanları (aile hekimi, hemşire vb.) bu izlemler konusunda teşvik edilmelidir.

- İlgili bakanlıkların ve üniversitelerin iş birliğinde, kadın hastalıkları ve doğum, çocuk sağlığı ve hastalıkları, psikiyatri, çocuk ruh sağlığı ve ilgili diğer bölümlerin katkılarıyla evlilik öncesi dönemden başlamak üzere gebelik süreci ve sonrasını da kapsayacak şekilde eğitim modülleri oluşturulmalıdır.
- Riskli gebeliklerin, kadın doğum uzmanları tarafından saptandıktan sonra, sürecin devamında gelişebilecek sorunlar açısından üçüncü basamak sağlık kurumlarındaki ihtiyaç duyulan ilgili tüm uzmanlık alanlarıyla birlikte izlemi sağlanmalıdır.
- Otizmli bireyler için erken dönemde başlayan, yoğun ve nitelikli eğitim koşulları; bireysel ve toplumsal ihtiyaçlara yanıt verebilen, kapsayıcı "habilasyon kurumları" aracılığıyla devlet eliyle koordine edilmelidir. Bu kurumlar; bireyin fiziksel, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirerek, bağımsız bir yaşam kurmasını desteklemelidir.
- Erken tanının önemi göz ardı edilemez. Beyin gelişiminin en hızlı olduğu ilk üç yılda müdahale edilmesi, bireyin potansiyeline ulaşmasını sağlarken, toplumsal kazanımı da artırır. Nobel ödüllü ekonomist James Heckman'ın araştırmasına göre, erken yaşta yapılan 1 birimlik yatırım, uzun vadede topluma 8 birim olarak geri dönmektedir. Türkiye'de erken tanı sürecinde sağlık sisteminin rolü büyüktür. Bu noktada, "Gelişimi İzleme ve Destekleme Rehberi (GİDR)" etkili bir araç olarak önerilmekte; aile hekimlerinin ve sağlık çalışanlarının bu rehber doğrultusunda eğitilmesi gerekmektedir.
- Otizmli bireylerin ve ailelerinin yaşam kalitesinin artırılması, ancak hak temelli yaklaşımların benimsendiği, bütüncül ve sürdürülebilir bir sosyal politika anlayışıyla mümkün olacaktır.
- Otizm merkezlerinin ve mola evlerinin sayısının artması gerekmektedir. Engelsiz Yaşam, Rehabilitasyon ve Bakım Merkezlerinin nitelik ve niceliği artırılmalı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın bu kurumları bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmelidir.
- Otizmli bireyler, iş yerlerindeki rutin ve basit işlerde yüksek düzeyde verimlilik gösterebilirler. Bakanlıklar kanalıyla, otizmli bireylere iş bulma, meslek yönlendirmesi ve meslek edindirme eğitimleri verilmelidir.

CHP